

АНОТАЦІЯ

Черниш О. В. Менеджмент проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент». – Київський національний університет будівництва і архітектури, МОН України, Київ, 2025.

В сучасному світі неприбуткові організації відіграють важливу роль у розвитку суспільства та забезпеченні сталого розвитку. Особливо це відчувається в період військових дій з росією. Однак їх діяльність часто здійснюється в складних і ризикованих умовах, які включають економічні, соціальні, екологічні та політичні фактори. У такому ризиковому оточенні менеджмент проєктів сталого розвитку набуває особливого значення для неприбуткових організацій. Специфіка проєктного менеджменту в неприбуткових організаціях полягає в тому, що ці організації часто мають обмежені ресурси та залежать від благодійних внесків, грантів або підтримки донорів. Тому важливо ефективно використовувати ці ресурси та забезпечувати якісне управління проєктами. У ризиковому оточенні неприбуткові організації повинні бути особливо уважними до можливих загроз та викликів. Це можуть бути економічні кризи, зміни в законодавстві, соціальні конфлікти, природні катастрофи тощо. Менеджмент ризиків є ключовою складовою успішності проєктів сталого розвитку у таких умовах. При цьому застосування штучного інтелекту суттєво прискорить та підвищить якість реагування на ризики при підготовці та прийнятті управлінських рішень.

Однією з важливих задач управління проєктами сталого розвитку є врахування потреб та інтересів зацікавлених сторін. Неприбуткові організації зазвичай мають широку суспільну підтримку, тому важливо

враховувати думки та погляди різних зацікавлених сторін при плануванні та реалізації проєктів.

Крім того, важливо забезпечувати ефективний моніторинг та оцінку результатів проєктів сталого розвитку. Це допоможе вчасно виявляти проблеми та ризики, коригувати стратегію та досягати поставлених цілей.

Менеджмент проєктів сталого розвитку в неприбуткових організаціях у ризиковому оточенні вимагає комплексного підходу, урахування різноманітних факторів та постійного контролю за результатами. Тільки таким чином можна забезпечити ефективну реалізацію проєктів та досягнення сталого розвитку суспільства. Сталий розвиток стає все більш важливою темою для неприбуткових гуманітарних організацій (НПО). НПО відіграють ключову роль у вирішенні екологічних, соціальних та економічних проблем, і їм важливо використовувати свої ресурси ефективно та відповідально. Управління проєктами сталого розвитку НПО в ризиковому середовищі – це складне завдання, яке потребує ретельного планування, реалізації та моніторингу.

Дисертація присвячена актуальній проблемі управління проєктами сталого розвитку неприбуткових організацій (НПО) в умовах турбулентного оточення, характерного для сучасної України. У роботі проведено всебічний аналіз існуючих підходів до управління проєктами НПО, включаючи огляд літературних джерел, базових принципів, еволюції та моделей менеджменту.

Особлива увага приділяється моделям турбулентного середовища та ролі лідерства й емоційного інтелекту менеджерів проєктів у цих умовах. Запропоновано концептуальну модель стійкості менеджменту НПО та архітектуру системи управління проєктами сталого розвитку в ризиковому та турбулентному середовищі. Досліджено моделі турбулентності оточення проєктів та розроблено метод формування портфеля проєктів сталого розвитку НПО.

Важливим аспектом дослідження є застосування штучного інтелекту для вирішення проблем управління проєктами НПО. Розроблено та удосконалено методи менеджменту проєктів сталого розвитку в умовах турбулентності, а також розвинуто метод менеджменту на основі компетентності організацій. Практичне застосування розроблених моделей та методів апробовано на прикладі Agile-трансформації у Київському національному університеті будівництва і архітектури, а також запровадження інструментів сталого розвитку в громадських організаціях "Козацька гвардія України" та "Інноваційна Україна" в умовах VANI-оточення.

Дисертація пропонує комплексні теоретичні та практичні рішення для ефективного управління проєктами сталого розвитку неприбуткових організацій в умовах високої невизначеності та змін.

В роботі розглянуті наступні ключові фактори. .

Ідентифікація та оцінка ризиків. НПО, які працюють над проєктами сталого розвитку, стикаються з різними ризиками, як внутрішніми, так і зовнішніми; внутрішні ризики можуть включати брак ресурсів, нестачу персоналу, проблеми з комунікацією та політичну нестабільність; зовнішні ризики можуть включати економічні кризи, політичні потрясіння, стихійні лиха та зміни клімату.

Залучення зацікавлених сторін. Успішне управління проєктами сталого розвитку НПО залежить від залучення всіх зацікавлених сторін, таких як донори, бенефіціари, партнери та урядові органи. Для успіху проєктів необхідно налагодити чітку комунікацію з усіма зацікавленими сторонами та забезпечити їх участь у процесі прийняття рішень. НПО повинні брати до уваги потреби та очікування зацікавлених сторін.

Гнучкість та адаптивність. Оточення, в якому працюють НПО, постійно змінюється. НПО, які реалізують проєкти сталого розвитку, повинні бути гнучкими та адаптивними, щоб реагувати на ці зміни.

Необхідно розробити план реагування на надзвичайні ситуації, щоб мінімізувати негативний вплив непередбачених подій. НПО повинні бути відкритими до інноваційних підходів до вирішення проблем.

Моніторинг та оцінка стану проєктів та програм. Регулярний моніторинг та оцінка є важливими складовими успішного управління проєктами сталого розвитку. НПО повинні використовувати ключові показники ефективності (KPI) для вимірювання результатів проєкту. Необхідно вносити зміни до проєкту на основі отриманих даних, щоб покращити його результативність.

Прозорість та підзвітність. НПО, які працюють над проєктами сталого розвитку, повинні забезпечити прозорість у всіх аспектах своєї діяльності. Необхідно регулярно звітувати перед донорами та іншими зацікавленими сторонами про хід реалізації проєкту та його результати. НПО повинні бути готовими нести відповідальність за свої дії. Менеджмент проєктами сталого розвитку НПО в ризиковому середовищі – це складне завдання, яке потребує комплексного підходу. Враховуючи ключові фактори, описані в цьому рефераті, НПО можуть покращити свої шанси на успішне виконання проєктів сталого розвитку. Управління проєктами сталого розвитку неприбуткових організацій (НПО) в ризиковому середовищі – це складне завдання, яке потребує ретельного планування, реалізації та моніторингу.

Управління неприбутковими організаціями в ризиковому середовищі може включати різноманітні стратегії та методи, спрямовані на забезпечення ефективності та адаптивності в умовах непередбачуваних змін. Деякі з таких методів включають:

Гнучке планування. Гуманітарні організації повинні мати можливість швидко реагувати на зміни в ситуації та переглядати свої плани дій відповідно до потреб на місці.

Системний підхід. Врахування взаємозв'язків між різними аспектами гуманітарної діяльності (наприклад, постачанням, логістикою, моніторингом і оцінкою) допомагає забезпечити координацію та ефективність.

Залучення місцевих ресурсів. Розвиток партнерства з місцевими організаціями та спільнотами дозволяє забезпечити більш ефективну реакцію на потреби на місці та підтримувати сталість проєктів.

Застосування технологій. Використання сучасних інформаційних технологій може полегшити збір даних, моніторинг та звітність, а також забезпечити комунікацію в умовах обмежених ресурсів.

Запобігання та реагування на кризи. Розробка планів дій для непередбачуваних ситуацій та негайна реакція на кризові ситуації допомагає зберегти ефективність гуманітарних операцій.

Ці методи допомагають гуманітарним організаціям забезпечити стійкість та ефективність в умовах турбулентності та невизначеності.

Об'єктом дослідження є теоретико-методологічні засади та процеси менеджменту проєктів сталого розвитку неприбуткових організації в ризиковому оточенні на основі застосування елементів штучного інтелекту.

Предметом дослідження є моделі, методи та підходи до менеджменту проєктів сталого розвитку неприбуткових організацій в ризиковому оточенні, які сприяють ефективним результатам діяльності на основі застосування елементів штучного інтелекту.

Актуальність досліджень управління проєктами та програмами сталого розвитку НПО у ризиковому оточенні обумовлена зростанням кількості та складності гуманітарних криз, військовими діями Росії проти України, посиленням турбулентності світового середовища, зростанням вимог до ефективності та прозорості гуманітарної діяльності.

Перспективи досліджень управління сталим розвитком неприбуткових організацій на основі проєктів та програм у турбулентному середовищі пов'язані з:

- розробкою нових методів та інструментів управління гуманітарними проєктами;
- вивченням досвіду управління гуманітарними проєктами в нових типах турбулентних середовищ;
- дослідженням етичних аспектів управління гуманітарними проєктами;
- підготовкою фахівців з управління гуманітарними проєктами, які здатні працювати в умовах турбулентності.

Ключові слова: проєкт розвитку НПО, успіх проєкту, штучний інтелект, менеджмент проєктів, сталий розвиток, ризикове оточення проєкту, керування відносинами зацікавлених сторін.

ABSTRACT

Chernysh O. V. Management of sustainable development projects of non-profit organisations in a risky environment. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the speciality 073 "Management". - Kyiv National University of Construction and Architecture, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, 2025.

In the modern world, non-profit organisations play an important role in the development of society and ensuring sustainable development. This is especially felt during the period of military operations with Russia. However, their activities are often carried out in complex and risky conditions, which include economic, social, environmental and political factors. In such a risky environment, the management of sustainable development projects takes on special importance for non-profit organisations. The specificity of project management in non-profit organisations is that these organisations often have limited resources and depend on charitable contributions, grants or donor support. Therefore, it is important to use these resources effectively and ensure high-quality project management. In a risky environment, non-profit organisations must be especially attentive to possible threats and challenges. These can be economic crises, changes in legislation, social conflicts, natural disasters, etc. Risk management is a key component of the success of sustainable development projects in such conditions. At the same time, the use of artificial intelligence will significantly accelerate and improve the quality of risk response when preparing and making management decisions.

One of the important tasks of managing sustainable development projects is to take into account the needs and interests of stakeholders. Non-profit organisations usually have broad public support, so it is important to take into account the opinions and views of various stakeholders when planning and implementing projects.

In addition, it is important to ensure effective monitoring and evaluation of the results of sustainable development projects. This will help to identify problems and risks in a timely manner, adjust the strategy and achieve the set goals.

Management of sustainable development projects in non-profit organizations in a risk environment requires an integrated approach, taking into account various factors and constant monitoring of results. Only in this way can the effective implementation of projects and the achievement of sustainable development of society be ensured. Sustainable development is becoming an increasingly important topic for non-profit humanitarian organisations (NGOs). NGOs play a key role in solving environmental, social and economic problems, and they need to use their resources effectively and responsibly. Managing sustainable development projects of NGOs in a risky environment is a complex task that requires careful planning, implementation and monitoring.

The dissertation is devoted to the current problem of managing sustainable development projects of non-profit organisations (NPOs) in the turbulent environment typical of modern Ukraine. The work provides a comprehensive analysis of existing approaches to managing NGO projects, including a review of literature sources, basic principles, evolution and management models.

Special attention is paid to models of a turbulent environment and the role of leadership and emotional intelligence of project managers in these conditions. A conceptual model of sustainability of NGO management and the architecture of a sustainable development project management system in a risky and turbulent environment is proposed. Models of turbulence in the project environment are studied, and a method for forming a portfolio of sustainable development projects of NGOs is developed.

An important aspect of the research is the application of artificial intelligence to solve problems of NGO project management. Methods of managing sustainable development projects in turbulent conditions have been

developed and improved, and a management method based on the competence of organisations has been developed.

The practical application of the developed models and methods was tested on the example of Agile transformation at the Kyiv National University of Civil Engineering and Architecture, as well as the introduction of sustainable development tools in public organisations "Cossack Guard of Ukraine" and "Innovative Ukraine" in the BANI environment.

The dissertation offers comprehensive theoretical and practical solutions for effective management of sustainable development projects of non-profit organisations in conditions of high uncertainty and change.

The work considers the following key factors.

Identification and assessment of risks. NGOs working on sustainable development projects face various risks, both internal and external; internal risks may include lack of resources, staff shortages, communication problems and political instability; external risks may include economic crises, political upheavals, natural disasters and climate change.

Stakeholder engagement. Successful management of sustainable development projects by NGOs depends on the involvement of all stakeholders, such as donors, beneficiaries, partners and government agencies. For projects to be successful, it is necessary to establish clear communication with all stakeholders and ensure their participation in the decision-making process. NGOs should take into account the needs and expectations of stakeholders.

Flexibility and adaptability. The environment in which NGOs operate is constantly changing. NGOs implementing sustainable development projects must be flexible and adaptable to respond to these changes. A contingency plan should be developed to minimise the negative impact of unforeseen events. NGOs should be open to innovative approaches to solving problems.

Monitoring and evaluating the status of projects and programs. Regular monitoring and evaluation are important components of the successful

management of sustainable development projects. NGOs should use key performance indicators (KPIs) to measure project results. Changes to the project based on the data received should be made to improve its effectiveness.

Transparency and accountability. NGOs working on sustainable development projects should ensure transparency in all aspects of their activities. They should regularly report to donors and other stakeholders on the progress and results of the project. NGOs should be prepared to be held accountable for their actions. Managing sustainable development projects for NGOs in a risk environment is a complex task that requires a comprehensive approach. By considering the key factors described in this paper, NGOs can improve their chances of successfully implementing sustainable development projects. Managing sustainable development projects for non-profit organisations (NPOs) in a risk environment is a complex task that requires careful planning, implementation and monitoring.

Managing non-profit organisations in a risk environment can involve a variety of strategies and methods aimed at ensuring effectiveness and adaptability in the face of unpredictable changes. Some of these methods include:

Flexible planning. Humanitarian organisations need to be able to respond quickly to changes in the situation and revise their action plans according to needs on the ground.

Systems approach. Taking into account the interrelationships between different aspects of humanitarian activities (e.g., supply, logistics, monitoring and evaluation) helps to ensure coordination and effectiveness.

Local resource mobilisation. Developing partnerships with local organisations and communities allows for a more effective response to needs on the ground and supports the sustainability of projects.

Application of technology. The use of modern information technologies can facilitate data collection, monitoring and reporting, as well as ensure communication in conditions of limited resources.

Crisis prevention and response. Developing contingency plans and an immediate response to crisis situations helps to maintain the effectiveness of humanitarian operations.

These methods help humanitarian organisations ensure resilience and effectiveness in conditions of turbulence and uncertainty.

The object of the study is the theoretical and methodological principles and processes of management of sustainable development projects of non-profit organisations in a risk environment based on the application of elements of artificial intelligence.

The subject of the study is models, methods and approaches to the management of sustainable development projects of non-profit organisations in a risk environment, which contribute to effective results of activities based on the application of elements of artificial intelligence.

The relevance of research on the management of projects and programs of sustainable development of NGOs in a risk environment is due to the increase in the number and complexity of humanitarian crises, Russia's military actions against Ukraine, increased turbulence in the global environment, and increasing requirements for the efficiency and transparency of humanitarian activities.

Prospects for research into the management of sustainable development of non-profit organisations based on projects and programs in a turbulent environment are related to:

- development of new methods and tools for managing humanitarian projects;
- studying the experience of managing humanitarian projects in new types of turbulent environments;
- studying the ethical aspects of managing humanitarian projects;
- training specialists in managing humanitarian projects who can work in turbulent conditions.

Keywords: NGO development project, project success, artificial intelligence, project management, sustainable development, project risk environment, stakeholder management.